

A Vácisok *Kőműves Kelemenjében* elkésztő volt azt látni, hogy a csoport egy tagjának sztárolásával hogyan játsszák újra, az eredetivel megegyező koreográfiával a megzenésített ballada kivonatát. Lehet, hogy ez a fajta tevékenység inkább valamelyik „kertévé” tehetségkutatójába való.

Nyári Arnold

Habzsoljuk a világot

Győr, Bartók Béla Megyei Művelődési Központ, 2012. május 4.

Hogyan lehetne összefoglalni, hogy mit láttunk május 4-én, Győrött, a Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Találkozó megyei bemutatóin... Mindösszesen kilenc előadást, de mind-mind teljesen más volt, dacára annak, hogy két, hasonló inspiráción alapuló is akadt.

Különös dolog, és engedtessek meg, hogy kissé elidőzzek ezen a gondolaton, mitől is lesz jó egy előadás, élő, izgalmas, míg a másik – hiába a sok munka – kevésbé megragadó. Nem szeretném a dolgokat csupán a „titokzatos” tehetségre visszavezetni. Sokszor nem látok semmi „megfoghatatlant”, sokkal inkább érzem azt, hogy a gondolkodás tisztasága határozza meg az előadások minőségét.

Érdekes láttelep ez a győri bemutató – idén számomra ez volt az első – olyan értelemben is, hogy mi minden kerül a gyerekszínjátszók asztalára – s mit választanak belőle... Láttunk ugyanis szerkesztett játékot, dramatizált Lázár Ervin történetet, klasszikus amatőr színjátékot, mozgásszínházi elemekkel fűszerezett Shakespeare-szituációkat, rögtönzéses alapú etűdöket... Színes volt a felhozatal. És példás – a nehézségek ellenére – a szervezés, még az önkéntes diák-animátorok is itt voltak, persze, színjátszók, így van ez rendjén...

Néhány szó a látottakról, terjedelmi okokból ugyancsak szilánkokban.

Fókusz – *Ajtó* – Dunaszerdahely (vezetőjük Jarábik Gabriella). Tini-lányok vetélkednek-undokoskodnak egymással, próbálgatják körmeiket... Értelmes, jól megszólaló, vagyis elemzett mondatokkal indul a játék, s benne vagyunk a svéd gyerekversek jól ismert világában, amelyek azonban itt és most kortárs magyar költők verseivel lett dúsítva, meg helyzetekké alakított szövegekkel. No, ez olykor határeset, s felveti a kérdést, lehet-e így, ennyire szabadon kezelni a szöveget. A gyerekek többnyire élőbeszéddé formálják a verset, valódi indulatokkal villantanak fel élethelyzeteket. Időnként ritmusproblémákkal küzd az előadás, időnként ismert sémákat is előhív, szerencsére az összkép túllép ezeken a gondokon. Vallomásos és őszinte pillanatokkal ajándékoznak meg minket a gyerekek, amikor a családi problémákról, a szülők iránt érzett szeretetről beszélnek, amikor megmutatják, hogy mennyire rosszul viselik a családi háborúást, a válást, a hazugságokat. A csoport összeforrottsága, felszabadultsága is figyelemre méltó. És érdekes, hogy még mindig mennyire jó a keret-vers, amelyben a srácoknak rohanni kell, hogy bemajszolhassák a világot, mint egy paradicsomot.

Az út elején áll a lébényi Bezzeg Bezi csoport (csoportvezető Papp Ferenc). Előadásuk (*Hófehérke és a hét törpe*) minden jó szándék dacára – és a sok befektetett munka ellenére – még nem több egy tréfás, ráadásul főként a felnőttek ízlését tükröző, farsangi szösszenetnél. Kíváncsi vagyok, hogy a fiatal, szimpatikus vezetők legközelebb hova jutnak...

Sokkal rutinosabb játékosok a győri SzínVilág tagjai (rendező Frankó Katalin). Furcsa parafrázisba fogtak, amikor a császár új ruhája ismert története alapján azt kívánták megfogalmazni, hogyan értelmezhető előadásuk címe, a „Menőség” ma, a saját korosztályukban. A történet felszabadult és ügyes játszókat mutat, akiknek mondanivalójuk van, és közülük van a történethez, még ha dramaturgiailag akadnak is hibás pontok, amelyekre – talán – sikerült rávilágítanunk a szakmai beszélgetésen, kívülről ez nyilván egyszerűbb, s talán javítási lehetőséget is mutattunk. Kis korrekcióval lényegesen élvezetesebbé válik majd a játék.

A Lébényi Színjátszók (rendezőjük Váradyné Márkus Éva) nehéz fába vágta a fejszéjüket Lázár Ervin *Bab Berci a városban* című írásának színpadra állításakor. A játék, amelynek a *Bé Berci* címet adták, erénye az ügyes húzás, amelynek révén felesleges tirádák nélkül sikerült elmesélniük a történetet, megtartva a fő pontokat. Dicsérendők a visszafogott, de használható díszletelemek, az élő zenehasználat (ebből akár lehetne több is), és az, hogy néhány szereplő kifejezetten törekedett a karakterábrázolásra. Fejlesztendőnek tartom a kifejező beszédet és a szituációk pontosabb kidolgozását.

Bőnyből érkezett a Szélkerék, amely csoport választott darabjával valódi meglepetést okozott számomra. Illyés *Tűvétezők* című művét főként felnőtt színjátszók választják, ritkábban diákok – gyerekektől eddig még csak ritkán láttam. (És nem kis meglepetésemre aztán a következő bemutató napon is előkerült!) A darab sikeres megvalósításához komoly színjátszói tudás, tapasztalat szükségeltetik. A bőnyiek Hujber Istvánné vezetésével sok mindent megtettek, hogy megmutathassák nekünk a darabot: használható a szín-

packép, ügyes a szereplőmozgatás, és a gazdasszonyt megformáló kislány. Sajnos, nem mindegyik játszó van ilyen szinten, és bizony általánosságban nagy a feladat, sok helyen rossz a tempó, sok energia fecsérelődik el hiába. Munkájuk tiszteletre méltó, s szívből remélem, találkozunk majd még a csapattal és vezetőjükkel.

Rutinos színjátszóknak tűnnek a győri SzínÁsz tagjai. *Ennyi!* című játékuk maga a kreativitás. Lendületes kezdés, a filmvilágról (alaptétel Hollywood) alkotott benyomásaik alapján készült humoros, időnként rendkívül szórakoztató előadás. Jó patronok, remekül megoldott helyzetek – Verebélyi Veronika rendezői ritmusérzékét is dicsérik! –, s a gyerekek, mondhatni, lubickoltak a játékban. Jó, hogy önmagukból építkeznek, még akkor is, ha ezt a világot csak reflexiókból ismerik. Így aztán vannak apróbb bizonytalanságok, kidolgozatlanosságok... De az érződik, hogy biztonsággal vannak a színpadon, hogy bíznak vezetőjükben, és meg merik mutatni önmagukat. Kell ennél több?

Arrabona Diákszínpad – Kis csoport (vezetőjük: Bálint Bernadett és Balla Richárd), *Ami a szívünket nyomja*. A kissé statikus indítást a retró műbőr kocka-ülőkék dobják fel... Az ismerős svéd gyerekversekhez (ma már volt ilyen!) képest mintha kissé serdültebb ifjabból állna a „kis” csoport, a legtöbb szöveget kinőtték. Éppen ezért nem eléggé életszerűek a megszólalások. Rendkívül dicséretes ugyanakkor a zenehasználat, néhol remek, erős vizualitást, jó teatralitást is látunk, ez meggyőző, dacára az időnkénti dramaturgiai bakiknak. Jó „kis” csapat ez...

A Vadvirágok (Győr – vezetőjük Répásiné Hajnal Csilla) előadásának (*Lépcsőfokok*) nyitóképe nagyon szép, a kezdés megkapó. Amikor előkerülnek a bohócorrok, kis zűrök lopakodnak az amúgy jó szándékú, morális tartalmat hordozó, mondhatni, tanító előadás menetébe. Sok szép megoldást, ügyes gyerekeket láttunk, s korrekt megvalósítást. Nagyszerű, hogy a gyerekek nyilvánvalóan értik, amit mondanak, s úgy közvetítik a fontos üzeneteket. A döccenők ellenére jó volt nézni őket.



5. kép: *Szerellem?! Arrabona Diákszínpad Középső Csoport. Rendezte Fekete Anikó.*
KL felvétele (Paks, 2012. június 1.)

Arrabona Diákszínpad – Középső csoport: *Szerellem?!* Nagyon izgalmas, kreatív kísérlet tanúi lehettünk, amely több vonatkozásban is meggyőző műhelymunkára épül, legalábbis ezt mutatja az előadás. A Shakespeare-drámákban felbukkanó szerelmi kettősökből csemegézve a játszó nemcsak viszonylag pontosan beszélik a veretes nyelvet, de szemlátomást értik is a szöveget, még akkor is, ha a szituációk mélyé-

nek ellentmondásait nem képesek mindenesetben felfejteni. Elboldogulnak a felbukkanó – főként kontakt – táncelemekkel, képesek közlő-eszközzé formálni azt. Remek stúdium ez a játék – Fekete Anikó vezetésével –, kifejezetten színházi látásmód jellemzi, jól bánnak az eszközökkel, komoly odaadást sugall játéuk. Öröm volt nézni őket.

Tóth Zsuzsanna

Jövőre már...

Pécs, Szivárvány Gyermekház, 2012. május 5.

Családi hangulat fogadta a Baranya megyei találkozó résztvevőit Pécsen, a Szivárvány Gyermekházban. Hat csoport mutatkozott be ezen a délelőttön. Szomorú ez a szám, főként, ha figyelembe vesszük, hogy egyetlen rendező három csoportot hozott, és ebben a megyében vendégszerepelt a kaposmérői Rosszcsontok drámakör.

Mindeközben öröm, hogy új csoportként jelenik meg a Bogádi Színjátszó Kör, Ákli Krisztián irányításával. A bogádi csoport előadásának (*Lányok vs. fiúk*) nyitóképében, a színpad két első sarkában, két kupacban fiúk és lányok kuporognak. A zsúfolt teremben el kell, hogy hangozzon az első néhány mondat, hogy világossá váljon, ők nem a sorok elé szorult kamasz nézők, hanem ennek az előadásnak a szereplői. A fiúk a lányokról, a lányok a fiúkról beszélnek, ahogyan ez a kamaszoknál oly sokszor előfordul. Az életjátéknak induló előadás első izgalmas pillanata, mikor az egyik lány megbontva a befelé forduló csoportot, arról kezd beszélni, vajon miről beszélnek a fiúk. Erre, mintha csak megéreznék, hogy róluk van szó, a fiúk is reagálnak. Lassacskán kibomlik a két csoport, és egymásra felelgető mondatokat hallunk: általában fiúkról és lányokról, csak elvétve személyes telítettségű gondolatok formájában. Pedig a választott téma, a játékforma ígéretes, de mintha megijedtek volna a személyes, a mélyebb gondolatok közlésétől. Talán nem hittek abban, hogy a saját érzéseik, véleményük érdekes lehet bárkinek. Így nagyrészt megmaradtak a felszínen, az általános mellett. De nem ezt érzem a legnagyobb problémának, hanem azt, hogy az egész előadást átszőtték az olcsó, igénytelen poénok. Még ez sem lenne önmagában probléma, ha a játék erről szólna, arról, hogy önmagunk érzelmi védeltsége érdekében gyakran súlytalanítjuk el a fontos pillanatok egy-egy olcsó viccel, „kihagyhatatlan” poénnal. De nem erről van szó, avagy ha mégis ez lenne a szándék, akkor ehhez kevés, nem eléggé kijátszott, túlzott, amit kapunk. Sokkal inkább a könnyű, pillanatnyi közönségsiker a motiváció. És sajnos a poénok hatnak is a nézőkre, és ez tetszik is a játszóknak. Csupán a színház néhány fontos feladata, az érték közvetítés, az elgondolkodtatás veszik el. Fájó ez azért, mert az előadás folyamán rendre felbukkannak a gyerekek improvizációinak eredményeképpen erős, szívbemarkoló gondolatok, de mielőtt eljutnának hozzánk, egy gyorsan utánuk küldött poén már meg is ölte a színházi pillanatok csírát. Ilyen pillanat-csírát volt, mikor minden fiú egy lányon élcelődik, amikor két kisfiú beszélget egymás anyukájáról, mikor egy nagyon régóta vágyott, gondos barátok jó tanácsaival terhelt felkészülés után a randi foszlik semmivé a kamaszos sutaság okán. Erről kellene, hogy meséljen a csoport, hisz ezekben a pillanatokban megmutatták, hogy értik, tudják ezt a nyelvet.

Izgalmas színjátszó munka folyik Nyeső Ildikó csoportjaiban. Három csoport, három teljesen más munkaforma, három hozzáállás. Elsőként a legkisebbek, a Bárt-fa-csemeték *Vadhattyúk* előadását láthattuk. A mesei történetet kiskamaszok adják elő. Díszlet nélküli, néhány apró kellékkel, a gyerekekkel teret, helyszínt formáló, működő játék. Érthető, tiszta képekkel dolgozik az előadás. A mese szövevényes, csel-szövésekkel teli, története mögött eleve elrendeltetett sorsa ellen próbál küzdeni a boszorkány lánya, de az információk elcsúsztatása, a véletlen folytán kudarcra van ítélve. Csalódottságában, türelmetlenségében ő is a bosszú mellett dönt, de még a bosszú sem lehet számára tökéletes, hiszen az egyik gyermek távol van a varázslat idején, és testvérei megmentésére indul. Szép, ahogyan a gyerekek hattyúvá változnak, szép, ahogyan keresi a testvér, de nem találja, nem ismeri fel őket. A megtalált színpadi nyelv a gyerekeké, jól ismerik, jól tudnak élni vele. Vannak még suta megoldásaik, mint a gépzene használata, amire várva megakad a játék, vagy a stroboszkóp, amivel a varázslást akarták izgalmasabbá tenni, és amilyen szép volt az átváltozás, olyannyira nem maradt energia a visszaváltozásra. Mindkét esetben a „kevesebb több lett volna” mondás igazolódott. Ha a csoport tovább megy a megkezdett úton, a következő évben a regionális találkozón is megmutatkozhatnak.

A középső korosztály, a Bártfácska *Háló* című játéka már nem a klasszikus meséhez, hanem sokkal inkább az életjátékhoz közelít. Közelít, mert a megkoreografáltság, a színjátszós gyakorlatok, versek beépítése az etüdökből szerkesztett játék felé tolja a produkciót, miközben a kirekesztettséget, a csoporthoz tartozás vágyát kifejező, egyértelműen improvizációkból létrehozott jelenetek sokkal inkább életjátékot